

NEUVOSTON LAUSUNTO
5 päivältä heinäkuuta 2004
Slovakian lähentymisohjelmasta vuosiksi 2004—2007

(2004/C 320/10)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97⁽¹⁾ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

on kuullut talous- ja rahoituskomiteaa,

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

Neuvosto tarkasteli 5 päivänä heinäkuuta 2004 Slovakian lähentymisohjelmaa, joka kattaa kauden 2004—2007 ja jossa on lisäksi suuntaa-antavia ennusteita vuoteen 2010 saakka. Ohjelma noudattaa suurelta osin vakaus- ja lähentymisohjelmien sisältöä ja muotoa koskevien tarkistettujen käytännönsäätöjen tietovaatimuksia.

Ohjelman perustana olevan finanssipoliittisen strategian tavoitteena on supistaa julkisen talouden alijäämä vuoden 2003 3,6 prosentista 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuoteen 2007 mennessä Maastrichtissa asetetun alijäämärajan noudattamiseksi. Ohjelmassa asetetaan seuraavat alijäämää koskevat välitavoitteet: 4,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2004, 3,9 prosenttia suhteessa

BKT:hen vuonna 2005 ja 3,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2006. Alijäämän odotetaan vähenevän ensi sijassa vuonna 2007. Ohjelman mukaan sopeutus perustuu muiden kuin korkomenojen 1,5 prosenttiyksikön vähennyksiin suhteessa BKT:hen. Vähennyksiä tukevat suurelta osin erityisesti terveydenhuolto- ja sosiaalialan rakenneuudistukset. Suurin osa näitä uudistuksia koskevasta lainsäädännöstä on jo annettu ja tullut voimaan. Menopuolen uudistukset pohjautuvat laaja-alaiseen mutta todennäköisesti tulojen kannalta neutraaliin verouudistuskokonaisuuteen (voimassa vuoden 2004 alusta); verouudistukset merkitsevät pääasiassa verotaakan siirtymistä suorasta verotuksesta välilliseen verotukseen. Vuonna 2005 otetaan käyttöön rahastoiva eläkejärjestelmä, jonka johdosta julkisen talouden tulot vähenevät. Vähennys on aluksi noin ½ prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen vuonna 2005 ja nousee 1 prosenttiyksikköön suhteessa BKT:hen ohjelmakauden loppuun mennessä.

Saatavilla olevien tietojen perusteella ohjelman perustana oleva makrotalouden skenaario näyttää heijastavan uskottavia kasvuoletuksia, ts. kasvu on hieman yli 4 prosenttia vuosina 2004 ja 2005 ja kiihtyy lähes 5 prosenttiin vuosina 2006 ja 2007 viennin vahvistuessa edelleen, kun ulkomaisten suorien sijoitusten johdosta lisääntynyt vientikapasiteetti otetaan käyttöön. Työttömyyden odotettu väheneminen vaatii jatkuvaa aktiivista toimintaa, joka kohdistuu työvoimamarkkinoiden syvälle juurtuneisiin rakenteellisiin ongelmiin, sillä Slovakian työttömyysaste on vielä erittäin korkea. Jos kerrannaisvaikutukset pystytään rajoittamaan tiukasti, inflaatio saattaa hidastua tavoitteen mukaisesti nopeasti vuoden 2004 jälkeen, kun säänneltyjen hintojen sopeutukset ja välilliset veronkorotukset vähenevät. Aikaisemman inflaatiokehityksen ei saisi antaa ohjata varsinkaan palkkojen kehitystä, julkinen sektori mukaan luettuna.

⁽¹⁾ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1. Asiakirjat, joihin tässä lausunnossa viitataan, on julkaistu seuraavalla Internet-sivulla: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

Ohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu 3 prosentin viitearvoon suhteessa BKT:hen vuonna 2007 ja vähenee edelleen sen jälkeen. Kun otetaan huomioon oletus Slovakian talouden erittäin vahvasta kasvusta, alijäämän supistamisen määrä ja supistamissuunnitelma eivät ehkä näytä kovin kunnianhimoisilta. Seuraavat mukauttamistekijät on kuitenkin otettava huomioon: muiden kuin korkomenojen suunniteltu vähentäminen, tulojen väheneminen eläkeuudistuksen johdosta ja osittain ainutkertainen sopeutus vuonna 2003. Ohjelman finanssipoliittinen viritys näyttää riittävältä, jotta alijäämä vähenee 3 prosentin raja-arvoon suhteessa BKT:hen ohjelmakauden loppuun mennessä. Julkista taloutta koskeviin ennusteisiin liittyvät riskit näyttävät laajasti tarkasteltuina olevan tasapainossa ohjelmakauden aikana. Ne kallistuvat positiiviseen suuntaan vuonna 2004, jolloin alijäämän ennustetaan lisääntyvän hieman. Kielteiset riskit näyttävät keskittyvän menopuolelle. Niitä ovat ensi sijassa suunniteltujen terveydenhuoltouudistusten viivästyminen ja julkisen alan lisärationalisoinnin puute.

Alijäämätavoitteiden saavuttaminen riippuu hallituksen kyvystä hallita muita kuin korkomenoja. Tätä auttaisi sitova keskipitkän aikavälin menokatto. Jos toteutetut rakenneuudistukset johtavat toukokuun 2004 lähentymisohjelmassa suunniteltua suurempaan kasvuun, tätä mahdollisuutta olisi käytettävä julkisen talouden sopeutuksen nopeuttamiseksi, erityisesti suuntaamalla budjetoitua suuremmat tulot ensisijaisesti nopeampaan alijäämän supistamiseen. Sen lisäksi, että näin lisättäisiin todennäköisyyttä saattaa alijäämä alle 3 prosentin suhteessa BKT:hen mahdollisimman pian ja viimeistään vuonna 2007, se loisi perustan saavuttaa ohjelmassa esitetty toinen julkisen talouden päätavoite eli lähellä tasapainoa oleva tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema ohjelmassa esitettyä vuotta 2010 aikaisemmin. Lisäksi voitaisiin luoda riittävä varmuusmarginaali sen varmistamiseksi, ettei alijäämä ylitä perustamissopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen normaaleissa taloussuhdanteiden vaihteluissa. Se tarjoaisi myös paremman perustan mahdollisten suurten pääomavirtojen käsittelemiseksi.

Ohjelman mukaan velan suhde BKT:hen kasvaa vuosina 2003—2005 2½ prosenttiyksikköä 46,4 prosenttiin ja laskee sitten 45,5 prosenttiin vuoteen 2007 mennessä. Slovakia näyttää olevan suhteellisen hyvässä asemassa suoriutuakseen väestön vanhenemisesta aiheutuvista budjettikustannuksista. Pitkän aikavälin kestävyys edellytyksenä on julkisen talouden vakauttamistavoitteiden tiukka noudattaminen ja suunnitellun politiikan toteuttaminen kokonaan. Ohjelman väestöennusteet saattavat olla erityisesti syntyvyyden osalta optimisia. Pitkän aikavälin kestävyys suurimmat riskit johtuvat uudistusten toteuttamatta jäämisestä tai toteuttamisen viivästyisestä tai jo toteutettujen uudistusten peruuttamisesta.

Neuvosto päätti 5 päivänä heinäkuuta 2004 komission suositusten perusteella, että Slovakiassa on perustamissopimuksen 104 artiklan 6 kohdan mukainen liiallinen alijäämä, ja antoi 104 artiklan 7 kohdan nojalla Slovakielle suosituksia tämän tilanteen lopettamiseksi. Suosituksissa neuvosto esittää politiikkaa koskevat neuvonsa.

Slovakian lähentymisohjelman tärkeimmät ennusteet

	2003	2004	2005	2006	2007
BKT:n määrän kasvu (%)	4,2	4,1	4,3	5,0	4,7
Työllisyyden kasvu (%)	1,8	0,5	0,6	0,6	0,9
YKHI-inflaatio (%)	8,5	8,1	4,0	2,9	2,5
Julkisen talouden rahoitusasema (suhteessa BKT:hen)	- 3,6	- 4,0	- 3,9	- 3,9	- 3,0
Julkisen talouden bruttovelka (suhteessa BKT:hen)	42,8	45,1	46,4	46,1	45,5